

Rundt på Christiansborg

1. JULI 2007

Lidt historie

Det nuværende, tredje Christiansborg Slot er opført 1907-28 efter tegninger af arkitekt Thorvald Jørgensen. Men slottets ydermure og grundanlæg stammer fra det første Christiansborg Slot opført 1736-46 under kong Christian VI. Det fornemme slot i barok- og rokokostil brændte i 1794, men blev rejst igen i en mere beskedne udgave 1803-28 på ruinerne af det forrige. Desværre fik også det andet Christiansborg en kort levetid. I 1884 blev slottet igen ramt af en voldsom brand, hvor kun Ridebaneanlægget og Slotskirken overlevede flammernes hærgen. Også i nyere tid har Christiansborg været ramt af brand. I 1992 antændtes Slotskirken af en raket affyret under det københavnske karneval. Kirken blev raseret af en voldsom brand og blev først taget i brug igen i 1997 efter en omfattende genopbygning.

Slottet blev oprindeligt opført som residens for de enevældige konger. Men ved statsomvæltningen i 1848, hvor enevælden blev afløst af folkestyre, faldt det naturligt for den folkekære kong Frederik VII (der ses til hest på Slotspladsen) at afstå den søndre fløj af sit slot til den nye lovgivende forsamling, Rigsdagen. I de to andre fløje bevarede kongehuset sine repræsentative lokaler. Dog overlod man de lokaler, der oprindeligt var afsat til monarkens daglige bolig, til Statsministeriet og Højesteret.

Lokalerne i den nordlige fløj med dronningens repræsentationslokaler er indrettet 1918-28, mens Rigsdagens/Folketingets indre udsmykning og møblering skete i årene 1915-18. Slotsarkitekten, Thorvald Jørgensen, udformede også møblerne og mange andre detaljer. I de sidste årtier er der dog sket en del fornyelser og moderniseringer af lokalerne.

En rundtur på slottet

Begynder man i den nordre fløj nærmest byen, vil en tur gennem slottet føre til følgende nummererede lokaler (numrene henviser til tegningen på side 4):

- 1) Dronningeporten fra Prins Jørgens Gård (opkaldt efter en dansk prins gift 1683 med den engelske dronning Anne) fører ind til dronningens repræsentationslokaler. Foran porten står fire figurer fra den græske mytologi udført af Bertel Thorvaldsen og H.V. Bissen. Det indre af portrummet står – ligesom Kongeporten ud mod Slotspladsen – i det væsentlige uforandret fra det andet Christiansborg fra 1800-tallet.
- 2) Drabantsalen danner indgangsparti til dronningens repræsentationslokaler. Loftet bæres af et antal søjler formet som menneskeskikkelser, giganter. Livgarden paraderer i denne sal ved dronningens selskaber.
- 3 & 4) Forværelser til dronningens audiensgemak, hvor de audienssøgende venter på at få foretræde.
- 5) Audiensgemak, hvor dronningen – sædvanligvis hver mandag – holder modtagelse.

Ruiner af de tidligere slotte kan ses i kældrene under Slotspladsen og den indre slotsgård.

Med sit kolossale etageareal og mange hundrede lokaler var det kongelige slot Christiansborg fra begyndelsen så stort, at det endnu i dag kan huse de vigtigste danske statsinstitutioner.

Hver onsdag afholdes der som regel statsråd, hvor regeringens medlemmer forelægger dronningen de vedtagne love til underskrift.

- 6) Statsrådssalen er udsmykket med malerier og vaser fra det andet Christiansborg.
- 7) Tronsalen med kongens og dronningens tronstole fra det forrige Christiansborg og med silketapeter vævet i Lyon. Her modtager dronningen blandt andet udenlandske ambassadører ved deres tiltrædelse.
- 8) Kongeporten. Hovedindgangen til slottet står endnu, som arkitekt C.F. Hansen udformede den til det andet Christiansborg. I portrummet findes indgangen til museet med ruinerne under slottet (se nr. 26 nedenfor) samt en mindeplade for svenskernes storm på København i 1659.
- 9) Fællessalen, hvor Folketinget og det nu nedlagte Landsting før i tiden mødtes ved Rigsdagens åbning og ved andre særlige lejligheder. Salen bruges nu til møder for partiforeninger og andre institutioner med tilknytning til det politiske liv. På den ene endevæg findes et stort freskomaleri malet af Oscar Matthiesen; maleriet viser Rigsdagens medlemmer ved overrækkelsen af grundloven af 1915. På den modsatte endevæg befinder der sig et maleri til minde om befrielsen i 1945 malet af Dan Sterup-Hansen.
- 10) Folketingssalen med plads til Tingets 179 medlemmer og til regeringens medlemmer til venstre for talerstolen. Salens møblering inklusive talerstolen og formandspladsen er tegnet af husets arkitekt, Thorvald Jørgensen. Et rigt dekoreret stukloft med rigsvåbnets forskellige dele og andre symbolske fremstillinger er udført af Carl Mortensen. To store malerier på salens bagvæg med landskaber fra Lolland er malet af Olaf Rude og skænket Folketinget ved Rigsdagens 100-års-jubilæum i 1949.
- 11) Presselogen, hvorfra pressen kan følge Folketingets forhandlinger.
- 12) Tilhørerpladser for folketingsmedlemmernes slægtninge og venner. To andre balkoner på salens bagvæg har pladser til andre, som ønsker at overvære Tingets møder.
- 13) Den såkaldte Løngangsbygning, der fører fra Christiansborg over gaden til ministeriernes kontorer i Kancellibygningen. Desuden danner Løngangsbygningen overgangen til Folketingets kontorer i Provianthuset. I midten af bygningen findes den såkaldte Zahlkammerport. En tilsvarende løngang (nederst på tegningen) fører fra Christiansborg over til Slotskirken.
- 14) Finansudvalgets mødesal på 2. sal under tårnet.
- 15) Vandrehallen, der forbinder Folketingssalen med den tidligere Landstingssal. Den 80 meter lange hal er præget af skønvirkestilen, der var moderne, da slottet blev opført. En frise af maleren Rasmus Larsen danner en slags panel langs væggene, og frisen prydes indimellem af små vignetter med gamle mundheld om faren ved at være politiker.
- 16) Folketingets restaurant, der kaldes Snapstinget. Navnets oprindelse er uvis, men stammer sandsynligvis fra betegnelsen på landsting, der blev afholdt lige efter jul bl.a. i Viborg.
- 17) Den tidligere Landstingssal bruges nu til mange slags møder. Dens hvidlakerede træværk har vægfelter med gobeliner af væveren Anna Thommesen.
- 18) Udvalglokale på 2. sal for bl.a. Folketingets Europaudvalg, der giver ministrene mandat til forhandlinger i Den Europæiske Union. Salen er udsmykket 1992-94 med malerier af kunstneren Per Kirkeby.
- 19) Riddersalen i dronningens repræsentationslokaler. Gulvet er belagt med sort-hvide fliser fra den gamle kunstkammerbygning også fra 1600-tallet, der i dag er rigsarkiv.

Oprindelig var Finansudvalgets mødesal en modtagelsessal i kongens private lejlighed, som blev indrettet på slottet, men aldrig taget i brug til dette formål. Salen er udsmykket med malerier af Jens Søndergaard.

Salen bruges ved gallamiddage for udenlandske statsoverhoveder og til dansesal ved dronningens aftenelskaber for Folketingets medlemmer.

20) Taffelsalen, der er præget af de smukt udskårne paneler af mahognitræ. Salen bruges af statsministeren til større middagsselskaber.

21) Den ene af Højesterets to retssale. Højesteret - med hovedindgang ved nr. 23 - disponerer over den del af fløjens 1. sal, der vender ud mod Ridebanen.

22) Statsministerens kontor. Statsministeriet råder over det meste af 2. sal i slottets nordre fløj. Kontoret er udstyret med moderne danske møbler. Indgangen til Statsministeriet er i Prins Jørgens Gård.

23) Indgang til Højesteret. Bygningen er nyopført af Thorvald Jørgensen med brug af et ældre indgangsparti fra det andet Christiansborg.

24) I buegangen langs Ridebanen er indgangen til Hofteatret. Det blev oprindelig indrettet i 1766 af den berømte franske arkitekt Jardin, men det blev helt ombygget i 1842. Nu bruges scenerummet til teatermuseum, men lejlighedsvis bliver der også opført skuespil på teatret.

25) Ridebanen og de omgivende bygninger ligger uforandret hen siden 1740'erne, hvor de blev opført - vistnok efter tegninger af Elias David Häusser.

26) Ved opførelsen af det nuværende slot 1907-28 blev ruinerne fra de forrige slotte på stedet udgravet og gjort tilgængelige for offentligheden. Der er bygningsrester af den fæstning, som biskop Absalon lod opføre på den lille ø Slotsholmen i 1167. Desuden er der rester af Københavns Slot, der blev revet ned i 1731.

27) Marmorbroen og de to portpavilloner i rokokostil udgjorde hovedindkørslen til det første Christiansborg. Pavillonerne er opført ca. 1745 efter tegninger af arkitekten Nicolai Eigtved.

28) Bag buegangene på begge sider af Ridebanen var der i ældre tid hestestalde og vognremiser for den kongelige familie. Nu holdes kun et mindre antal heste i staldene, der er bevaret uændret med de gamle spiltøve fra 1700-tallet. I staldene under Hofteatret er der nu indrettet et museum for de kongelige vogne og det tilhørende sele-tøjskammer.

Den 40x14 meter store Riddersal i dronningens repræsentationslokaler er prydet af Bjørn Nørgaards 17 gobeliner, som var en gave fra dansk erhvervsliv til dronningen på hendes 50-års-fødselsdag. Gobelinerne er vævet i Paris fra 1989-2000 og skildrer de danske kongers historie og danmarkshistorien gennem tusind år.

Ridebanen bruges næsten hver dag til at træne de kongelige staldes heste foran forskellige kareter, sådan at de kan bruges til optog gennem Københavns gader ved kongelige fester og fødselsdage.

